

МИХАЙЛО БОЙЧУК ТА ЙОГО ХУДОЖНЯ ШКОЛА

РАТОШНЮК МАКСИМ, СТУДЕНТ 3 КУРСУ ФПМ НТУУ
“КПІ”

МЕТОЮ ДАНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ Є ОЗНАЙОМЛЕННЯ ГЛЯДАЧІВ З ОСОБИСТІСТЮ МИХАЙЛА БОЙЧУКА І ОСОБЛИВОСТЕЙ ЙОГО ШКОЛИ, А САМЕ:

- Дослідження художньо-естетичних засад самобутньої школи українського монументального мистецтва Бойчука;
- висвітлення основних мистецьких орієнтирів українських художників-бойчукістів;
- зв'язок із вивченням та застосуванням національних образотворчих традицій, візантійських художніх принципів, фрески італійського Проторенесансу тощо.

КОРОТКІ ФАКТИ З БІОГРАФІЇ МИТЦЯ

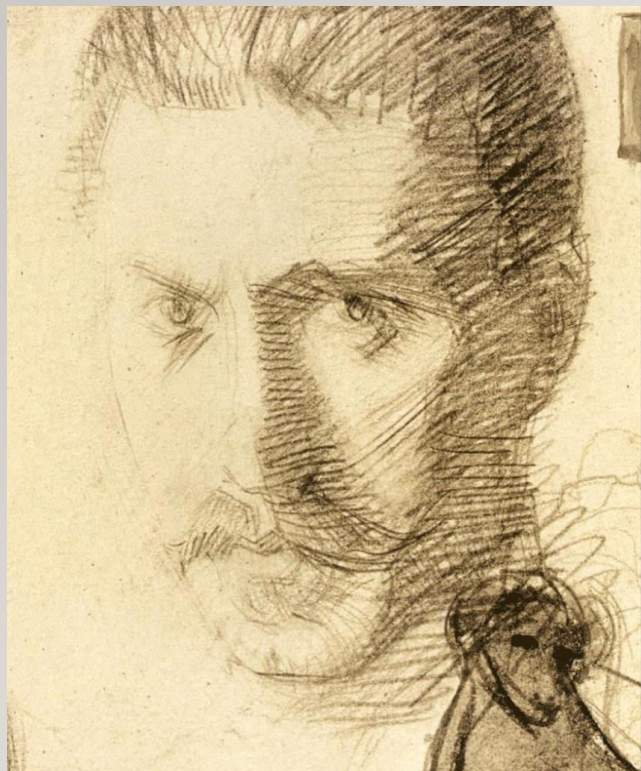

- Народився 30.10.1882 с. Романівка (Тернопільщина)
- 1898 – після переїзду до Львову під вчителюванням Панькевича освоює живопис, займається іконописом та книжною мініатюрою
- 1899 – отримавши підтримку від Наукового товариства ім. Шевченка і митрополита Шептицького навчається у Віденській академії мистецтв, згодом у Краківській (срібна відзнака)
- 1906-1907 - після року в австрійській армії навчається в Мюнхенській академії мистецтв
- 1908 – 1910 – знайомство з Пікассо, Рівера. Одруження на Софії Нелепинській
- 1910 - Повернення до Львову, реставрування ікон в музеї

КОРОТКІ ФАКТИ З БІОГРАФІЇ МИТЦЯ

- 1914 – заслання в Арзамас російськими віськами
- 1917 – робота над фресками в Софіївському соборі, заснування Української академії мистецтв, яку затвердила статус УЦР
- 1924 - став професором в Київському художньому інституті
- 1925 – ідейний лідер Асоціації революційного мистецтва України, яке також отримало назву “бойчукізм”
- 1926-1926 – після поїздки з дружиною до Європи підозрюється в контрреволюційній діяльності
- 1930-1931 – викладач пролетарського мистецтва в Ленінграді
- 1937 – спійманий НКВС за “буржуазний націоналізм” та розстріляний в Києві разом із дружиною

МОНУМЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ОСОБЛИВІСТЬ СВІТОГЛЯДУ

- Митець практично впроваджував у життя концепцію української школи фрескового живопису і розвивав концепцію своєрідності українського мистецтва. У школі монументального живопису Михайла Бойчука багато уваги приділялося вихованню відчуття монументального як особливості світогляду, тому вона не мала аналогів ні в Україні, ні за її межами.

НОВІ ЕСТЕТИЧНІ ЦІННОСТІ

- Відкидаючи застарілі форми академічного навчання, Михайло Бойчук революціонізував систему і методику навчального процесу, звернувшись до форми індивідуальної майстерні. Головною метою його педагогічної роботи було виховання національного художника нового типу із синтетичним мисленням, здатним досягнути нові естетичні цінності

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО СТИЛЮ ШКОЛИ БОЙЧУКА

- неовізантізм – посилення декоративності й умовності мистецьких творів, використання ритму як засобу організації простору, зокрема побудови композиції, її елементів, а також колірних площин за формою «Андріївського хреста»;
- відмова від академічних основ і зв'язок з європейським авангардним рухом. На противагу кубо-футуристам і конструктивістам бойчукісти не хетували культурною спадщиною у формуванні нових сучасних напрямів мистецтва;
- українське народне мистецтво і фольклорні традиції, що призвело до переходу до монументальності композиційно-образного вирішення, до максимального спрощення іконографічної схеми з експресивними диспропорціями в зображенні постатей;

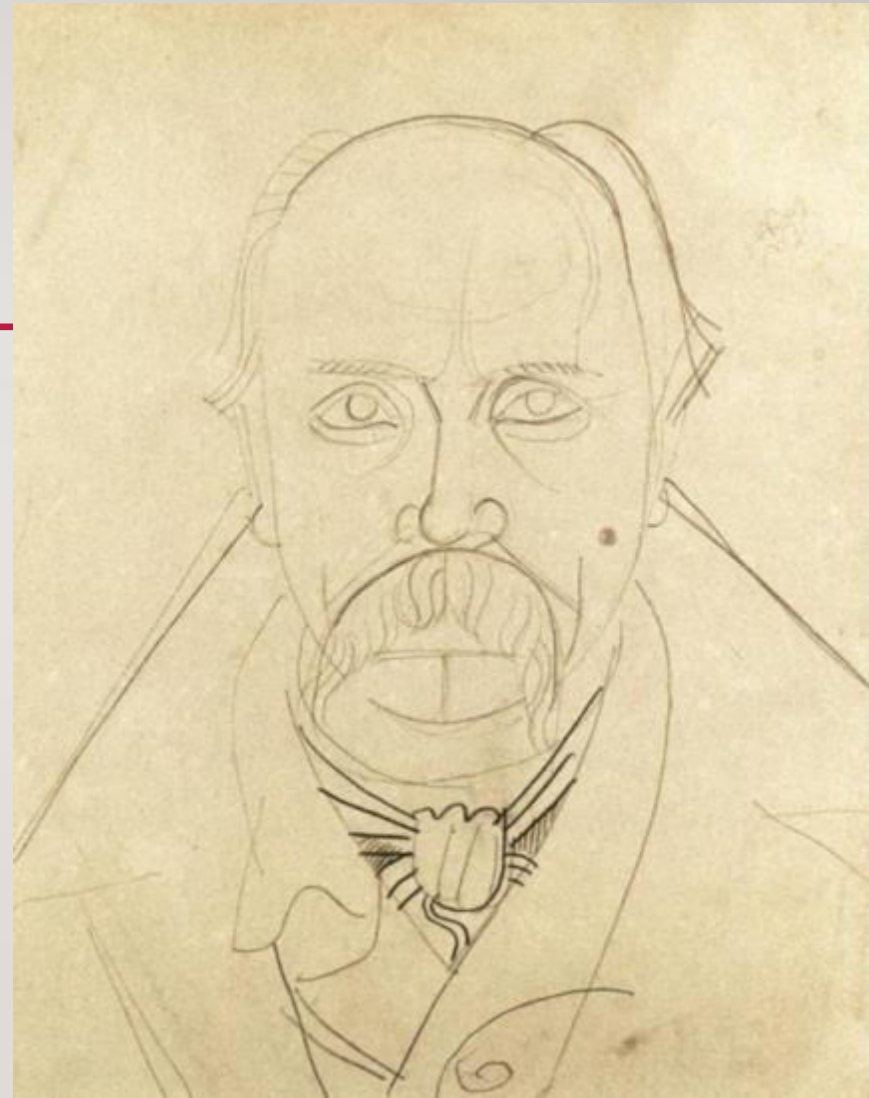
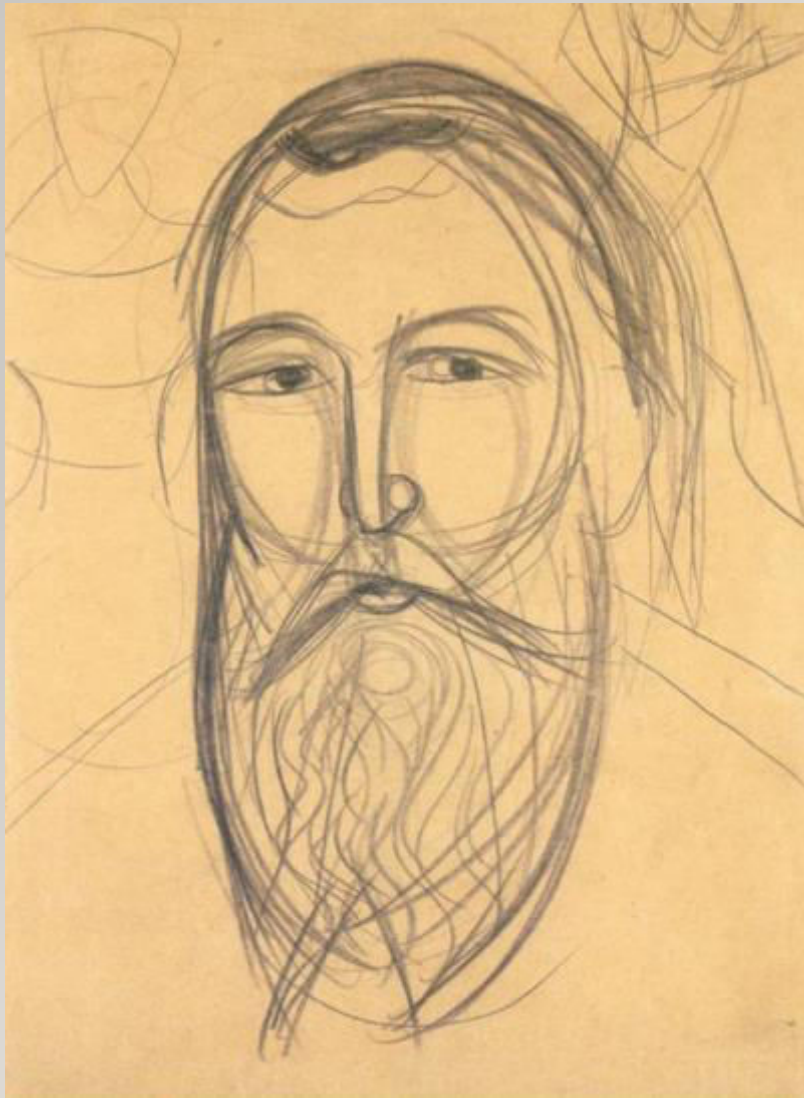
ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО СТИЛЮ ШКОЛИ БОЙЧУКА

- неопримітив – переосмислення українського народного примітиву, зокрема народних картинок (лубків);
- давньоруська фреска київських соборів;
- монументальні розписи італійського Проторенесансу (фрески Джотто і Чимабує), для стінопису яких характерними є: спокійна урочистість, архітектонічна урівноваженість та строга чіткість композиції, стриманість колірної гами [11, с. 22];

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО СТИЛЮ ШКОЛИ БОЙЧУКА

- художня стилістика французької групи «Набі», яка через символізм прагнула долучитися до створення великого художнього стилю, відродження епічного руху середньовіччя на засадах релігійного мистецтва та стінопису;
- неоміфологізм, за допомогою якого можна було вийти за межі застарілих принципів мистецтва, звернутися до загального і вічного;
- синтетизм;

БОЙЧУКІСТИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Бізюков “На плоту”

Бланк “Зустріч в пльоху”

- масивність і декоративна та пластична узагальненість форм;
- вивіреність і симетричність (геральдичність) композиції;
- площинність, обмеження просторового пласту зображення – є лише образотворча поверхня;

БОЙЧУКІСТИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Бойчук Т «Біля яблуні»

Бойчук Т «Дві жінки з насінням»

- застосування декількох точок зору і деяких композиційних центрів, а відтак утворення поліпросторовості [12, с. 39];
- використання ритму як засобу організації простору, зокрема побудови композиції, її елементів, а також колірних площин за формою «Андріївського хреста»;
- внутрішня організація картинної площини за допомогою використання у кожному творі геометричної абстрактної основи;

БОЙЧУКІСТИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Вейланд “Дитяча колонія ім. Леніна

- переважання у зображенні вертикально-горизонтальної структури;
- використання динамічних ракурсів для посилення руху, за допомогою якого створюється зв'язок із глядачем;
- переважно фронтальне компонування постатей у картинній площині;
- нашарування різних за виразом пластичних форм [12, с. 39];
- «деформація» змістовних зв'язків [12, с. 39];

БОЙЧУКІСТИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Гвоздик “Селяни в полі”

Довженко “Куркулі”

- уникнення всього зайвого та випадкового, відволікаючого увагу від основної ідеї твору;
- рівновага і гармонія цілого;
- локальність кольору [12, с. 37];

БОЙЧУКІСТИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Іванова “Кохання”

Колос “Шашисти”

- три види ліній, що створюють певний ритм: прямо-спаралелені, закруглено-спаралелені, дзеркальні;
- напруженість ліній.

“НЕ ВЧИТИ, А СПРЯМОВУВАТИ...”

- Школа Михайла Бойчука означала не лише групу учнів і солідарних із ним художників, але й певну систему поглядів, ідейних принципів і методики постійного самовдосконалення. Художник-монументаліст залишався вірним своєму педагогічному настановленню – «не вчити, а спрямовувати», це дає учням змогу самим робити висновки про те, що потрібно опановувати стихію матеріалу, а вже потім вирішувати проблеми формотворчості, синтезу змісту і форми

ВИСНОВОК

- Орієнтація на візантійські художні принципи, фрески італійського Проторенесансу, національний образотворчий фольклор, їх відбір та синтез у поєднанні з найновішими можливостями художньої мови, якими збагатилося тогочасне європейське мистецтво, стали основою неповторного стилю Михайла Бойчука. Бойчукізм як концепція розвитку українського мистецтва протистояв сталінській концепції «соціалістичної культури», через що школа українських монументалістів і була знищена тоталітарною системою.